

frem vedkjender sig det Princip, at denne Ret ikke skal være bunden ved juridiske Regler, men ene ved sin Overbeviisning, idet den affiger sin Dom, saa vil den, istedetfor at virke nyttigt og heldbringende, blive et unyttigt og besværligt Medskab. Jeg haaber, at man bliver enig om at fastsætte et høiere Beløb for den Sum, der kan appelleres; jeg troer, at man uden Betænkelse vil kunne sætte 300 Rd., og dette Beløb er endnu meget mindre, end det er andre Steder. Der er ikke her som i det første Udkast talt om, at andre Stæder udenfor Kjøbenhavn kunne faae disse Retter oprettede; jeg haaber, at man vil komme til at indrømme, at naar de større Stæder udenfor Kjøbenhavn ønske en saadan Ret, bør de have den. Der var tillige i det første Udkast givet Bestemmelser om, at paa de Stæder, hvor de ikke vilde have saadanne Retter oprettede, kunde de nyde Godt af Loven paa en indirekte Maade derved, at de kunde faae deres Sager hurtigere behandlede; jeg seer ikke, hvorfor vi skulde nægte Odense, der har bedet derom, og maaskee ogsaa Nyborg og Svendborg, at faae en saadan Ret, thi det, at de bede derom, beviser jo, at der maa være Trang til at faae denne Lov igjennem, siden de allerede strax, da den blev anmeldt, have sendt et Bønsskrift om, at den maa komme andre Stæder tilgode. Jeg haaber, at det Udvalg, der formodentlig vil blive nedsat i Sagen, ogsaa vil tage dette under Overveelse.

Justitsministeren: Efter den Maade, hvorpaa nærværende Udkast i det Hele taget er blevet modtaget, skal jeg ikke opholde det ærede Thing længe. Skjøndt den ærede Rigsdagsmand, der først talte (Klein), i en vis Henseende i overordentlig Væsentligt var imod Udkastet, navnlig mod det Allervæsentligste af Udkastet, dets 3die Alfsnit, udtalte han sig dog med Velvillie om Lovudkastet i dets Almindelighed, og jeg vilde kun have ønsket, at han til denne Velvillie tillige vilde have knyttet en velvillig Opfattelse af, at Erklæringerne fra de forskjellige Retter ikke ere blevne fremlagte. Det var ikke, som den ærede Rigsdagsmand hittede, af Opmærksomhed mod Retterne, at disse Erklæring(er) ikke ere blevne fremlagte —

maaskee det endogsaa er af Opmærksomhed mod dem, at det ikke skeete —; de ere meget omfangsrige og indeholde samtlige en meget bestemt Protest imod det Princip, som ligger til Grund for Lovudkastet; de ere imidlertid til Tjeneste saavel for Udvalget som Medlemmerne her i Salen, og ere de først udelivered til Udvalget, som jeg ventede vil blive nedsat til Sagens Behandling, ere de jo Thingets Eiendom, og Udvalget vil jo da kunne foranstalte dem trykte. Det, jeg betragter for Forslagets egentlige Kjerne, og som for mit Vedkommende har været Grunden til, at jeg har ladet det komme frem, er: at prøve, om der er en bestemt Villie her i Thinget, og i Rigsdagen til at lade Offentlighed og Mundtlighed i vor Retspleie forsøge sig; jeg anseer denne Forandring for en saa overordentlig betydelig i vor hele Retsforfatning, at det trænger til en Prøve, om der virkelig er Modenhed tilstede til at gennemføre en saadan Forandring. Jeg vilde ansee det for meget betænkeligt, om man pludselig og paa eengang forlangte Forandringen gennemført i hele den civile Retspleie; jeg troer, at det er meget gavnligt, at Forsøget kan gøres i en speciel Deel, for at deraf kan udbrages de fornødne Erfaringer og udvikles deels de Principer, som behøve en Prøve, og deels de Mænd, som skulle føre Principerne igjennem og ind i Livet; thi det maa vi være overbeviste om, at der udfordres en langt større Dygtighed ikke alene hos Dommerne, men ogsaa hos de Sagførere, som skulle træde frem i de Retter, hvor Offentlighed og Mundtlighed skal herste, end der endnu kan antages at være tilstede i synderligt rigt Maal; det vil vise sig, at vi i Forstningen vil i høi Grad komme til at savne Mænd, der skulle gennemføre de Grundfætninger, der skulle gøres gjældende. Idet jeg hittede dette, vil jeg ogsaa strax sige, at det er min væsentligste Grund, hvorfor jeg troer, at det for Diebliffet ikke vil være til nogen Nytte at paahyde, at Sø- og Handelsretten, hvis den bliver gjort gjældende her i Kjøbenhavn, samtidig skal indføres ogsaa omkring i Kjøbstæderne, idet der navnlig ikke der vil findes Kræfter til at føre Sagen igjennem. De kunne findes i en ganske enkelt By, men i det Hele paaastaer jeg, at det vil være